

UNIVERSITAT DE LLEIDA
FACULTAT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ

TITULACIÓ: Grau en Treball Social

CODI: 101734 **MATÈRIA:** Treball social en l'àmbit de la salut mental

MÒDUL: XVII. Optatvitat

PROFESSOR/A RESPONSABLE: Pilar Quejido

EQUIP DOCENT: Pilar Quejido

CURS ACADÈMIC: 2013/2014

CARÀCTER: Optativa

CRÈDITS ECTS: 6

SEMESTRE: 2n

IDIOMA D'IMPARTICIÓ: Català

RECOMANACIONS: Es recomanable haver aprovat l'assignatura "Intervenció individual i amb grups" per cursar aquesta assignatura.

COMPETÈNCIES

- Capacitat crítica, d'anàlisi i síntesi.
 - Comunicació oral i escrita en llengua materna.
 - Habilitats en les relacions interpersonals.
 - Coneixement d'altres cultures i costums.
 - Conèixer els referents de les ciències humanes i socials que aporten al treball social elements de comprensió de la realitat social.
 - Comprendre críticament els models d'intervenció en treball social.
 - Saber aplicar els mètodes i tècniques del treball social als diferents àmbits i camps d'intervenció.
 - Analitzar i avaluar els problemes i necessitats socials presents en la societat.
-

OBJECTIUS

- Analitzar els aspectes culturals que intervenen en la concepció de la salut mental per tal de fer una lectura crítica dels estereotips socials respecte a la malaltia mental.
- Identificar correctament els conceptes bàsics de la psicopatologia, fent especial èmfasi en les repercussions socials dels trastorns mentals.
- Conèixer l'organització de la xarxa assistencial i de suport.
- Conèixer i diferenciar les característiques més importants de cada un dels dispositius d'atenció.
- Analitzar els diferents aspectes de la rehabilitació psicosocial.
- Conèixer els mètodes i tècniques d'intervenció del treballador social en els diferents dispositius d'atenció.
- Fer conscients els aspectes emocionals emergents en la relació d'ajuda amb persones amb trastorns mentals.

CONTINGUTS

1. SALUT I SOCIETAT

- Salut mental i trastorn mental. Aproximació històrica i cultural.
- Història de la psiquiatria i el desenvolupament de Treball Social en aquest camp.
- Influència dels canvis socials en l'expressió dels trastorns psíquics. Noves demandes sorgides d'aquests canvis: immigració, violència intra i extrafamiliar, etc.
- Salut mental i processos migratoris
- Conseqüències socials dels trastorns mentals

2. TRASTORNS MENTALS

- Les classificacions dels trastorns mentals.
- Nocions generals sobre els trastorns mentals.

3. ORGANITZACIÓ DE L'ASSISTÈNCIA

- Xarxa d'Assistència Psiquiàtrica Pública a Catalunya.
- Dispositius d'assistència
- Altres organismes.
- Associacions de famílies i usuaris.

4. REHABILITACIÓ PSICOSOCIAL

- Els trastorns mentals severos.
- La rehabilitació psicosocial. Concepte, objectius i fases.
- Abordatge de la família.
- Programes comunitaris
- Rehabilitació laboral.
- Continuitat de la cura

5. TREBALL SOCIAL I SALUT MENTAL

- Especificitat del treball social en el camp de la salut mental. Abordatge des del camp específic.
- Abordatge des de l'Atenció Primària. Atenció, detecció i derivació.
- Aspectes emocionals emergents en la relació amb persones afectades per un trastorn mental.

METODOLOGIA

Activitats presencials (40%)

- Lliçó magistral
- Estudi de cas
- Exposicions per part d'experts
- Seminaris: petit grup
- Tutoria: petit grup/ individual
- Projectes audiovisuals

Activitats no presencials (60%)

- Lectura i cerca d'informació
- Estudi
- Treball en grups petits
- Elaboració de les activitats d'avaluació continuada
- Preparació de la participació en el seminari

AVALUACIÓ

- Assistència als seminaris amb participació activa i fonamentada en els debats 30 %
- Treball escrit sobre l'aprenentatge 30 %
- Prova escrita 40%

BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

AUTORS DIVERSOS (2002) *La función social de la locura. Una mirada desde el poder*. Espacio Editorial. Argentina.

AUTORS DIVERSOS (2008) *Salut mental i processos migratoris*. Hacer

COMELLES, J.M^a, MARTÍNEZ HERNÁNDEZ, A. (1993) *Enfermedad, Cultura y Sociedad*. Editorial Eudema. Madrid.

DE ROBERTIS, C. (1992) *Metodología de la Intervención en Trabajo Social*. El Ateneo.

FERNÁNDEZ, T., PONCE DE LEÓN, L. (2012) *Trabajo social individualizado. Metodología de la intervención*. Madrid. Ediciones Académicas.

GÓMEZ LAVÍN, C.; ZAPATA GARCÍA, R. (2000) *Psiquiatría, salud mental y trabajo social*. Eunote. Navarra

ITUARTE, A. (1992) *Procedimiento y proceso en trabajo social clínico*. Siglo XXI. Madrid

MARTÍNEZ HERNÁNDEZ, A. (1998) *¿Has visto como llora un cerezo? Pasos hacia una antropología de la*

esquizofrenia. Publicacions de la U.B. Barcelona.

MOYA I OLLÉ, J. (2012) *Elements bàsics de salut mental per a professionals de l'àmbit social*. Col·lecció Eines, 12. Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar Social i Família.

PEREZ URDANIZ, A.; ROMERO A.F. (1995) *Psiquiatria para no psiquiatras*. Tesitex. Salamanca

REVISTA DE TREBALL SOCIAL Nº 145. *Salut Mental i Treball social*. Març 1997. Col·legi Oficial de DTS i AASS de Catalunya.

REVISTA DE TREBALL SOCIAL Nº 178 *Una mirada a la salut mental*. Octubre 2006. Col·legi Oficial de DTS i AASS de Catalunya.

SALZBERGER, ISCA (1970) *La relación asistencial*. Amorrortu. Barcelona

SUBIRATS J., (2005) *Fragilidades vecinas*. Icària editorial. Barcelona

VALLEJO, J.(1999) *Introducción a la psicopatología y la psiquiatria*. Masson. Barcelona.

CRONOGRAMA: ACTIVITATS D'APRENENTATGE

SETMANA	BLOC	OBJECTIUS	ACTIVITAT	TREBALL ALUMNAT	AVALUACIÓ
1 2 3	1. SALUT I SOCIETAT - Salut mental i trastorn mental. Aproximació històrica i cultural. - Història de la psiquiatria i el desenvolupament de Treball Social en aquest camp. - Influència dels canvis socials en l'expressió dels trastorns psíquics. Noves demandes sorgides d'aquests canvis: immigració, violència intra i extra-familiar... - Salut mental i processos migratoris - Conseqüències socials dels trastorns mentals	Analitzar els aspectes culturals que intervenen en la concepció de la salut mental per tal de fer una lectura desmitificadora i crítica dels estereotips socials respecte a la malaltia mental.	- Lliçó magistral - Seminari - Tutoria: petit grup/ individual	Seguiment de les lectures i els materials complementaris. Participació activa i fonamentada en el seminari. Redacció del treball escrit sobre l'aprenentatge. Utilització de les tutories pel seguiment de l'assignatura.	Avaluació continuada de la participació en el seminari.

4 5 6	2. TRASTORNS MENTALS ▪ Les classificacions dels trastorns mentals. ▪ Nocions generals sobre els trastorns mentals.	Identificar correctament els conceptes bàsics de la psicopatologia, fent especial èmfasi en les repercussions socials dels trastorns mentals.	▪ Lliçó magistral ▪ Seminari ▪ Tutoria: petit grup/ individual ▪ Participació d'experts ▪ Projeccions audiovisuals	Seguiment de les lectures i els materials complementaris. Participació activa i fonamentada en el seminari. Redacció del treball escrit sobre l'aprenentatge. Utilització de les tutories pel seguiment de l'assignatura.	
7 8 9	3. ORGANITZACIÓ DE L'ASSISTÈNCIA ▪ Xarxa d'Assistència Psiquiàtrica Pública a Catalunya. ▪ Dispositius d'assistència ▪ Altres organismes. ▪ Associacions de famílies i usuaris. ▪	▪ Conèixer l'organització de la xarxa assistencial i de suport. ▪ Conèixer i diferenciar les característiques més importants de cada un dels dispositius d'atenció.	▪ Lliçó magistral ▪ Seminari ▪ Tutoria: petit grup/ individual ▪ Participació d'experts	Seguiment de les lectures i els materials complementaris. Participació activa i fonamentada en el seminari. Redacció del treball escrit sobre l'aprenentatge. Utilització de les tutories pel seguiment de l'assignatura.	Revisió del treball escrit

10 11 12	4. REHABILITACIÓ PSICOSOCIAL ▪ Els trastorns mentals severos. ▪ La rehabilitació psicosocial. Concepte, objectius i fases. ▪ Abordatge de la família. ▪ Programes comunitaris ▪ Rehabilitació laboral. ▪ Continuitat de la cura ▪	Analitzar els diferents aspectes de la rehabilitació psicosocial.	▪ Lliçó magistral ▪ Seminari ▪ Tutoria: petit grup/ individual ▪ Participació d'experts ▪ Projeccions audiovisuals	Seguiment de les lectures i els materials complementaris. Participació activa i fonamentada en el seminari. Redacció del treball escrit sobre l'aprenentatge. Utilització de les tutories pel seguiment de l'assignatura.	Prova escrita
13 14 15	5. TREBALL SOCIAL I SALUT MENTAL ▪ Especificitat del treball social en el camp de la salut mental. Abordatge des del camp específic. ▪ Abordatge des de l'Atenció Primària. Atenció, detecció i derivació. Aspectes emocionals emergents en la relació amb persones afectades per un trastorn mental	Conèixer els mètodes i tècniques d'intervenció del treballador social en els diferents dispositius d'atenció. Fer conscients els aspectes emocionals emergents en la relació d'ajuda amb persones amb trastorns mentals.	▪ Lliçó magistral ▪ Seminari ▪ Tutoria: petit grup/ individual ▪ Participació d'experts	Seguiment de les lectures i els materials complementaris. Participació activa i fonamentada en el seminari. Redacció del treball escrit sobre l'aprenentatge. Utilització de les tutories pel seguiment de l'assignatura.	Lliurament del treball